

DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICA

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei**Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă**

Prinosul lăpădării de sine

(+). *Timpul Paresimilor e merit reculegerii sufletești și refacerii întru Isus Hristos cel Răstignit. Toate slujbele bisericii ne îndreaptă gândirea și simțirea spre tragedia de pe Calvar, cu intenția lămurită: Pasă de învață în școala divină a Crucii și nevoiește-te sincer și serios să traduci în faptele vieții proprii învățămintele ce ai primit dela Dumnezeu-Omul. Ca mădulări ale trupului mistic al Răscumpărătorului îți ai și tu partea ta de jertfă ispășitoare în opera mântuirii. Ca și sf. Pavel, caută să plinești și tu în trupul tău lipsurile năcazurilor lui Hristos (Col. 1, 24). Ceeace vei face aieva:*

1. *Primind cu supunerea resemnării fiești încercările la cari te va pune Pronia cerească. — Mare lucru împăcarea cu voia lui Dumnezeu în mijlocul durerilor de tot felul. Apostolul neamurilor nu înțelegea să se laude în nici un alt chip, decât în crucea lui Hristos prin care lumea îi era lui răstignită și el lumii (Gal. 6, 14). Cei prea simțitori la greutățile luptei pentru izbânda idealului evanghelic nu au pecetia biruitorilor în lumea aleasă și nici a moștenitorilor împărăției de veci. Sf. Ieronim are îndreptățit cuvânt de dojană pentru unii ca aceștia: *Delicatus es, frater carissime, si hic gaudere vis cum saeculo et ibi regnare cum Christo. Aici se huzurești de bine ca fii veacului și dincolo să împărătești cu Hristos: așa ceva nu se poate. — Neamul preoților plângăreți e o pacoste a cărei dispariție e de dorit foarte.**

2. *Altă sugestie a Răstignirii: Să îmbrățișăm, cu suflet generos, jertfele impuse de datorințele zilnice. Vremurile grele prin cari trecem impun cruci multe, tuturor. Statul preoțesc își are și el poverile sale speciale, cari se poate să devină, cu vremea, și mai apăsătoare în urma presiunilor din afară. Dar chiar și rămânând în cadre strict sacerdotale-pastorale, câte cruci nu întâmpină preotul la tot pasul: acomodare la anumite dispoziții ce stânjenesc mișcarea după plai; ascultare de mai mari ce-și au și ei slăbiciunile lor; muncă penibilă și ingrată, care deseori nu dă nimic inimii, foarte puțin intelectului, și care obligă la continuă reîncepere; împreunăviețuire cu ființe bădărane, capricioase, prea puțin inteligente, când te-ai putea bucura de altă societate; o viață mereu agitată, preocupată de responsabilități; viață totdeauna deschisă nevoilor altora și plină de renunțări la părerile tale propter bonum pacis; viață de silă, pentru a putea face față senin. Slujba apostolului Evangheliei cunoaște dureros de real ce-i aia: *insucces, ingratitudine, lovituri ale pismei, poate chiar bărfeli dintre cele mai josnice. Și întreg acest drum al Golgotei e presărat cu fărâme de sănătate măcinată... Până la suflarea din urmă (Msgr. Gouraud). — Numai cât așa se păzește în urmele Răstignitului. Apostolul Romei, s. Filip Neri, scrisese pe poala unui crucifix: Așa se iubeste cu adevărat. Oci cari judecă și purced altfel, sunt suflete de nămiți și în staulul oilor s'au intrus pe aiurea, nu pe poarta deschisă de Păstorul cel Mare.**

3. *Spiritul pocăinței ispășitoare trebuie să se manifeste și în impunerea de carne alese de bunăvoie. Theoria sine praxi, quasi rota sine axi. Morțificațiile de tot felul sunt un bun trecut în predania sfinților și a Bisericii. Diavolul mut și surd nu s'a putut scoate decât cu post și rugăciune. Și tot așa-i și acum și în viitor. Ucenicilor cari mergeau abătute spre Emaus și se mirau de pătimirile lui Hristos, însuși cel înviat le lămurește taina ce-i frământa: Au nu trebuia a pătimi acestea*

Bine de dorit

— Stări tulburi — Apostolatul în slujba păcii — Un postulat precis —

de P. STRĂJERU

Duminea viitoare, cea dintâiu din Paresimile acestui an, în toate bisericile Țării noastre se vor face rugăciuni obștești pentru împăcarea sufletelor învrăjbite mai ales în vremile din urmă. Fapta e bună și creștinească și-i tocmai la timp. Pentru că într'adevăr acolo am ajuns că numai mila Celui de sus mai poate nivela prăpastiile săpate de o vrășmășie păgână între fiii aceluiaș neam, împărțiți în tabere ce se pândesc cu gând de exterminare, după improșcări și încăerări de ani și ani.

Actuala situație e jalnică din cale afară. Un geniu rău a făcut ca otrava urii să se infiltreze tot mai adânc și în tot mai multe suflete. Protejații unor împrejurări norocoase (bani, „rude la Ierusalim“, situație privilegiată) nu s'au sfiit să sfideze și să provoace pe cei ce nu făceau parte din clanul lor, iar aceștia n'au pregetat să folosească orice moment li-s'a îmbiat pentru a prezinta în cea mai păcătoasă postură pe cei judecați a fi favorizați de o soarte lor mumă, altora ciună. Inculminările cu graul și în scris au plouat cu nemiluita. Și când unuia dintre părți (cele care nu era la putere, ori nu cânta în unison cu puterea) i-se puneu călușul în gură, opera de ponegrire și inveninare s'a săvârșit cu atât mai înverșunat pe întunec, „pe sub pământ“. — Ca să ne trezim într'o lume de o ferocitate fără seamăn în istoria neamului nostru.

Ca totdeauna: ne-am dat seama de neprețuita valoare a comorii ce se cheamă pace, — după ce am pierdut-o. Și atunci am luat-o spre Tatăl milelor.

E bine. Pentru că tot darul desăvârșit și toată darea deplină, de sus este. Și pacea adevărată, (cea simțită și trăită în mulțumire și libertate, nu cea impusă cu pumnul în gură, ori cu polițaiul la spate, când nu cu genunchiul pe piept) e un nespus de mare dar al Cerului. Preoții, dând ascultare cuvântului dumnezeesc: Fericiți sunt făcătorii de pace, chiar și fără ordine cu număr oficial, sunt datori să „fie a-

Hristos și a intra întru slava sa? (Lc. 24, 26). — Mireasa Domnului rânduind posturi și rugăciuni cu priveghieri și dând canoane de mântuire în scaunul mărturisirii, se menține pe linia de conduită voită de Cel ce a declarat: Ori cine voadeste să vie după mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa și să-mi urmeze mie (Mt. 16, 24). Cum am înțeles sfinții acest cuvânt, mărturisesc viețile lor. Briul de carne al lui Petru Pavel Aaron e o atare mărturisire. Și asprimile postelnicului Atanasie Rednic asișderea. Intr'o lume de molateci și moleșți, cum e cea de azi, e bine să reinviem morții cari știu glăsuși cu pilda vieții lor. Mai știți? Poate vor găsi și imitatori.

postolii păcii, cu vorba și cu fapta. Înainte de toate în familia lor și în rudenia lor, ca și în cercurile lor prietenești. Trebuie să știe da dovadă că au sufletul împăciuitor al patriarhului Avraam, ca să poată lauda și recomanda spre urmare și altora pilda aceluia: „Și a zis Avraam lui Lot: să nu fie sfadă între mine și între tine și între păstorii tăi, că oameni frați suntem noi. Iată, nu este tot pământul înaintea ta? Despărțește-te de mine: de vrei tu spre stânga, eu spre dreapta; iară de vrei tu spre dreapta, eu spre stânga“. — Asta-i ceea ce lipsește lumii noastre: conștiința că *oameni frați suntem*, chiar și de n'am fi dintr'un partid, ori de o lege. Lipsește această conștiință, din păcate, mai cu seamă la „șefi“. Și atunci ce mirare că se încera supuși, partizanii, ciracii?

Hristos e împăratul păcii. Pace vouă!: a-cesta-i salutul Lui. În binecuvântata Lui împărăție deja aici pe pământ (în inimi și suflete) și cu atât mai vărtos în slăvile cerești, stăpânește cea mai suverană pace, în care vor intra toți iubitorii frumseței făcători de pace: „pulchritudinis studium habentes, pacificantes in domibus suis“. Nu-i fără un adânc tâlc vedenia *Ecaterinei Emmerich*, prinsă pe hârtie de Brentano; Mântuitorul, după ce toată ziua a învățat cuvântul adevărului secerătorii din țarinile Dothaimului, primește seara la Sine pe stăpânul casei la care sălășluia, Acesta i-se vaieță de-un vecin că i-a luat, prin fraudă, o bună parte de pământ. „Și tu ai cât e de lipsă ca să trăiești tu și ai tăi?“ — „Da“. — „Atunci mai dă-i vecinului tău, ca să-și sature foamea după bunuri pământești. Tot ceea ce lași tu bucuros de dragul păcii, vei regăsi înșutit cu împărăția mea. Asta-i ca la apele curgătoare: ce se rupe dintr'un mal trece la celalalt“.

Duminea viitoare se vor face rugăciuni pentru împăcarea spiritelor la noi. Gândul e bun și frumos. Nespūs de frumos și creștinesc. Celor mari și cu răspundere să li-se aducă însă aminte că va fi pace ori furtună în sufletele mulțimilor, după cum *cel sus puși* vor uza ori vor abuza de situația lor și după cum aceiași vor fi focare din cari radiază, în apropiere și în depărtări, undele de lumină, căldură și energie ale dreptății, și bunătății, ori vor fi vase ambulante ale cinismului nedreptăților și răsvrățitor. În zădar e legea bună și dreaptă, căci dacă legiuitorul, respectiv împărțitorul dreptății, e un vicios și un samavolnic, nimeni nu va fi împăcat. Temelile edificiului public se vor clătina mereu, până la prăbușire, oricâte perorații bine stilizate s'ar spune și ori câte mătăni comandate s'ar face. — Vai vouă cărturarilor și fariseilor fățarnici!

Așadar să nu ne mai rugăm pentru pace?

Doamne ferește! Dar cerând acea pace (singura adevărată) pe care un mistic spaniol o numește „Una orden sosegada = o bunănduială pacificată“, să nu uităm să cerșim cu deosebită insistență condiția prealabilă și sine qua non a păcii: *pilduitoare elemente conducătoare*. Pilduitoare sub raportul simțului de dreptate, sub raportul judecății imparțiale și a unei ireproșabile conduite morale. Ca să poată zice oricând și oricui: Cei dintâlu cari fac ceea ce așteaptă și dela voi să faceți, suntem noi cei din slujbe de cinste și de răspundere. Altfel totul e numai paradă; numai sgomot de aramă și de chimvale răsunătoare; numai parodie și farsă și tristă și stearpă. — Ba poate că ceva și mai rău.

Preoți, dascăli, profesori, avocați, judecători și alți intelectuali și demnitari bisericești, civili și militari, cu cât mai urcați pe treptele ierarhiei voastre, cu atât mai apăsați de răspunderea pentru pacea de azi și de mâine, aveți grijă: rugăciunile de Dumineca viitoare pentru voi să fac în primul rând. Curățiți-vă simțurile ca să prindeți și să urmați sugestiile clipei de taină din acea zi sfântă. — Viitorul patriei și al neamului *pretind* aceasta dela voi sub sancțiuni de cari nici o putere nu vă va scăpa în ceasurile răspunderii celei mari.

Așa să fie oare? Faptul e pe cât de grav, pe atât de semnificativ. Și nu credem să nu aibă temelu cât se poate de real, odată ce e relatat, cu amănunte mult grăitoare, de „*Neamul Românesc*“ al d. *Nic. Iorga*, fost prim-ministru și actualul ministru. Fără să facem comentarii, reproducem rândurile trecute prin cenzură și la Vălenii de Munte și la Cluj (vezi „*Patria*“ din 3 Martie c.): „Ne-am ocupat, și continuăm, — de jocul pe care îl urmează câțiva politicieni liberali. Fără asentimentul fruntașilor din Capitală și provincie, s'a organizat în umbră o legătură prin surprindere. O circulară a fost repede bătută la mașină. Purtând semnătura obținută prin... delegație telefonică dela d. Bebe Brătianu și ștampila clubului central, adresa expediată prin poștă invită pe aderenții liberali să nu se prezinte la plebiscit. Faptul cade sub prevederile categorice ale legilor re-

presive. Indemnul la sabotarea Constituției și invitația către cetățeni de a nu-și împlini datorii obligatorii, constituiesc foarte grave delicturi și pun pe făptași înaintea rigorilor legale.

Dar, s'a dat alarma. *Fruntașii liberali, dintre cari unii se găsesc în guvern, au făcut demersurile și circulara redactată, semnată (C. Brătianu) și expediată de d. G. Brătianu, n'a mai plecat la destinatarul ei... Ceeace nu înseamnă că autorul, sau autorii, — din aceeași secție de familie a clubului liberal — prevăzând această eventualitate, n'au făcut să se cunoască prin alte mijloace, — acolo unde credeau necesar — „instrucțiile“ din circulară.*

[.] Procedând cum a procedat, și urzind ce-a urzit, d. George Brătianu a reușit desigur să anuleze prin circulara dată în numele conducerii brătieniste, — sprijinul pe care partidul liberal l-ar fi adus guvernului „Salvării Naționale“.

[.] Punând la cale ceea ce a pus, d. George Brătianu s'a angajat pe drumul sinuos al implacabilului personaj dela Bădăcin.

D. George Brătianu este deci fățiș partizan al „intransigenței“ maniste, care a obținut trei mil de voturi în Ardeal, — față de patru milioane trei sute de mil de aprobări ale țării întregi“.

Să nu se uite un lucru: d. Gh. Brătianu, abstrăgând dela alte rosturi și situații a Dsale în societate, e și profesor universitar în slujbă. — Cătu-i pentru anumite aprecieri din rândurile de mai sus, acelea, evident, sunt ale celui ce le-a scris. Părerea noastră ne-o vom spune cu alte prilejuri, între alte împrejurări ca cele de acum.

Greutăți noi

Prin *Noua Constituție* se face un pas înainte către stărpirea concubinajelor „legale“. Căsătoria numai civilă este deci desființată și va fi *neconstituțională*, dușmană rânduului de stat și se va sancționa potrivit unei legi penale care — sigur — se va stabili. Mai trebuia însă ceva. Să se fi pus toporul la însăși rădăcina răului care este concubinajul deplin. Căci, fie-

mi îngăduit să observ, *acum concubinajul e mai bine*. El nu-i nici în lege, nici peste lege și nici afară de ea. Rămâne cetățean pașnic care își poate duce pe mai departe viața păcătoasă.

Dar totuși trebuie să recunoaștem că de trecut pasul e îndrăsnit, și, ici-colo, a venit, căci se pune capăt unei sfidări grozave a legii lui Hristos, de către însăși autoritatea respectată și aprobată de El: Statul, chestiunea concubinajului, adevărat, nu e că să i-se vină de hac, căci e un atentat la legile moravuri ale națiunii. Deci putem să zicem încă, nădejde de îndreptarea răului. Totul pinde dela viitorul legiuitor.

Totuș, în noua rânduială civilă, în ce privește *sacramentul sf. căsătorii*, putem întrevedea dificultăți. Sigur, nu de ordin canonic, ci de ordin laic. Aceasta va fi din deosebirea fundamentală între două concepții: cea catolică-spirituală, și cea formă Evanghelică și cea ortodoxă, care a făcut unele concesiuni curentului de laicizare și desagregare a severității creștine. Legiuitorul din noua rânduială va privi sacramentul căsătoriei din punctul de vedere al confesiunii religioasă, care-i punctul de vedere al statului laic și, va judeca și pe mai departe chestiunea căsătoriei ca și până acum, iar noi nu putem să facem altceva decât să rămănem iarăși ca am fost, dela Hristos până astăzi!

Aici se va ivi apoi *noua dificultate* deosebit de serioasă. Anume: Dacă mirele și mireasa vor fi siliți să își celebreze și cununia religioasă, atunci se naște încă o obligație, aceea preotului de a le da binecuvântarea căsătoriei. Legiuitorul civil se va griji desigur să se amestece și în această chestiune. Preotul însă, poate avea, de multeori, *motiv de a refuza cununia* fiindcă nu-s identice pedecile civile cu cele canonice — acestea mai multe și mai severe — și mai ales se va isbi de *divorțului numai laic* și *bunul civil* și cari își vor fi făcut cununia civilă așa după cum e legea civilă.

În consecință vom putea sta în fața unui fapt paradoxal: perechea e obligată sub sancțiuni să-și celebreze și cununia religioasă, dar preotul — deși ar putea, și va fi chiar obligat să-i cunune, iarăși sub sancțiuni — nu va putea

□□ Foiața „Unirii“ □□

Unirea Bisericilor

Primul congres internațional pentru Răsăritul Creștin

2. de Dr. N. Brînzeu
3. Ședințele de lucru

Luni, 3 Maiu, la orele 9:30, a început munca. În această *primă ședință*, Păr. Severien Salaville, simpaticul director spiritual al Colegiului Pio-Romeno, și-a citit raportul asupra temei: *Propaganda pentru Orient prin publicațiuni periodice și reviste*.

În referatul său, Păr. Salaville a arătat că sunt publicațiuni științifice și de popularizare; acestea din urmă sunt de preferit. Insistând asupra felului cum trebuiesc tratate chestiunile în aceste reviste, a atras atențiunea și asupra utilității de a se scrie în presa cotidiană cât mai mult despre Răsărit. A accentuat necesitatea de a se spulbera prejudecile cu cari sunt față de răsăriteni, mulți catolici, ba chiar preoți și teologi.

Deschizându-se discuția, Păr. Smit a arătat că în Olanda asociația „Apostolat der Hereeniging“ distribue în fiecare trimestru organul „Mededeelingen“ la 30.000 asociați. Păr. Croce a emis părerea că, pentru evitarea știrilor false, să se institue, poate chiar pe lângă Institutul

Oriental, un organ central al apostolatului pentru Orient, care să se îngrijească de evitarea a tot ce poate supăra în presa noastră. La aceasta Păr. Herman a observat că cu greu se poate realiza, ci înseși redacțiile noastre trebuie să cenzureze bine materialul ce îl publică. Totuș discuția în jurul unui organ central al apostolatului a fost susținută cu mult interes de oratorii ce au urmat. P. Brunello a cerut înființarea unei agenții de presă la Roma, cu corespondenți în toate părțile Răsăritului. Lui i-s'a atașat d. Mitnacht. Păr. Lialine a revenit asupra felului cum se prezintă revistele ce tratează chestiuni de unire. Păr. De Régis, rectorul colegiului rus din Roma, insistă asupra felului cum se prezintă publicațiunile ce se ocupă de Răsărit și-și exprimă dorința ca judecarea chestiunilor orientale să se facă în baza unei cât mai temeinice cunoașteri a Orientului.

Păr. Régis, ținând seama de numărul mic al celor ce abonează și citesc publicațiunile speciale orientalistice, își exprimă dorința ca să se scrie despre chestiunile respective și în presa cotidiană. La ce Păr. Salaville urează să se găsească cât de mulți cari să scrie în această materie Brunello propune sistemul de a se răspunde direct înexactităților ce se spun în presa ortodoxă; și aceste răspunsuri să se dea fie într-o revistă creștină anume, sau în câte o anexă la revistele existente. Aici intervine președintele, Păr. Herman, observând că scopul de a lămurii pe disidenți în general se atinge

mai ușor evitându-se polemica și expunându-se adevărul clar și în mod corect. Invită pe sine să semneze și să spună părerea în acest punct. Mulțumind pentru invitație și, peste tot, pentru munca ce o depune Apusul catolic în interesul Răsăritului creștin, am insistat și din partea mea pentru creșterea unui organism central, opera importantă ce se face, să se facă sistematic, unitar și cu tot adinsul, în toate țările. Am propus chiar o „Operă Pontificală“. Propunerea a fost susținută încă de d. Dr. (m) Petrotta, în vreme ce PP. Urbina și Raes insistat pentru buna îndrumare a presei, cerându-se chiar Academiei din Velehrad să contribuie cu repertoriul bibliografic, cum se făcea pe vremuri în „Slavorum Litterae Theologicae“, iar ce D. Cinek pe loc a și promis.

Incheind desbaterile primei ședințe, Păr. Sa Card. Lavitrano a aprobat ideea unui organ central pentru informarea presei, apoi a primită dorința de a se introduce și pe lângă credincioși „Ziua orientală“, cum s'a introdus în seminarii și colegii, după hotărârea congresului dela Veneția.

În aceeași zi după masă, la a doua ședință, s'a discutat tema: *Cum se poate promova apostolatul pentru Orient prin asociații și opere de acest fel?* Ca bază a servit referatul dlui Pilkington, al cărui rezumat, fiind de interes deosebit pentru noi, îl las să urmeze.

Asociațiile „Pentru Răsăritul Creștin“ au scopul să-l au asociațiile pentru misiuni

să dea binecuvântarea căci îi oprește legea bisericească irevocabilă.

Până acum, cine nu se putea cununa la noi, trecea unde se putea și nu mult perdeam. Dar punem cazul că n'ar voi să treacă — și sunt motive cari, de multeori, nu-i lasă să se hotărască cu dragă inimă. — În acest caz preotul respectiv nu va fi oare dūs înaintea instanței civile ca să fie tras la răspundere pentru acest fapt de contra venire la povestirile Constituției?

Cazul omeneste e posibil. *Ar trebui să-l prevenim dela început.*

Gestul legiuluiorului n'a putut ține cont de această particularitate, care de altfel ne privește mai mult pe noi. El rămâne în sine foarte creștinesc, deși mai creștinesc ar fi fost *prioritatea ceremoniei religioase*, rămânând ca oficerul stării civile să ia act despre căsătorie dela oficiul parohial și bisericii să-i fi trecut toată jurisdicția în materie de căsătorie. Dar acum rămâne și așa. Dificultățile trebuie însă să-le prevedem și prevenim din vreme.

Pr. Simion Rusu

Impozit dela care trebuie să se deie scutire. Parohia noastră unită din Arad fiind impusă cu un echivalent de Lei 34 588 anual, a înaintat apel la Administrația de constatare mixtă. Comisia de apel a admis apelul parohiei.

Fiscul apelând contra hotărârii comisiei de apel, cauza a ajuns înaintea *Curții de Apel* din Timișoara.

Curtea de Apel având în vedere motivele invocate de parohie: „*Legea timbrului alin. 3 art. 16 scutește de impozitul echivalent nu numai imobilele ce aparțin unui serviciu public și cari deserveșc un interes public, ci și imobilele cari aparțin unui așezământ de utilitate publică, dacă veniturile imobilelor sunt întrebuințate în scopul arătat de statute*”, a respins apelul fiscalului, și astfel biserica este scutită de impozitul echivalent

Apărarea bisericii a susținut-o distinsul avocat *Dr. Ioan Tenchea* din Timișoara, un valoros fiu al bisericii noastre, care și-a făcut studiile la Paris.

Știri mărunte

St. Scaun aplanează un conflict între două state. Sângerosul incident de hotar dintre republicele Haiti și San Domingo, cărui i-au căzut jertfă o seamă de cetățeni din Haiti, era să ducă la războiu. Și dacă asta nu s'a întâmplat, este a se mulțumi nunciului papal Mgr. Silvanî care, din încredințarea Sf. Scaun, a intervenit ca împăciuitoare între cele două state. Sugestiile Sf. Scaun fiind primite de ambele părți, diferendul a fost lichidat zilele trecute pe cale pașnică. Președintele republicii Haiti a și mulțumit telegrafic Sf. Părinte pentru intervenția bine venită și deplin isbită.

Noua Constituție a fost promulgată. Duminica trecută comisia plebiscitului a adus la cunoștința Suveranului rezultatul oficial al votării din 24 Februarie c., prezentându-I totodată spre promulgare noul Pact Fundamental al Țării. Ceeace Maj. Sa Regele a și făcut, semnând decretul în cauză. A cuvântat cu acel prilej SS Patriarhul și Suveranul care, între altele, a făcut și declarația: „*Acela care muncește și produce, va putea glăsui în treburile obștești: iată calea cea nouă care s'a deschis prin această Constituție*».

Locale. Duminica viitoare, întâia din Paresimi, va predica în Catedrală p. *Dr. Aug. Ciungan*, prof. de religie la Șc. Normală de Fete.

— Secția Biaj a Asociației generale a profesorilor secundari din România s'a îngrijit de un ciclu de conferințe pentru Paresimile acestui an. Cea dintâiu conferință din serie a rostit-o Duminica trecută p. *Ion Agârbiceanu*, debătând problema: *Civilizația contra culturii?* Numeroasa asistență, în frunte cu p. mitropolit Alexandru, a aplaudat călduros pe strălucitul conferențiar.

— Impiedecată de împrejurări neatârnatore de voința membrilor săi, soc. „*Inocențiu Micu-Klein*” a clericilor academiei Sf. Treimi a sărbătorit cu multă căldură aniversara XVI a Preafer. *Pius XI.*, în jumătatea a doua a lunii Februarie c.

Telegramă-omagiu. Subsecretarul de stat al Vaticanului Em. Sa Card. *Pacelli* a primit deunăzi o telegramă de următorul cuprins: „*Vă rugăm, comunicați Capului suprem al Bisericii Catolice convingerea noastră neclintită că intervenția Sa la generalul Franco ar putea capătă bombardării orașelor deschise*”. Telegrama poartă semnăturile: *Perrin, Langevin, Lapique, Borel, Lévy-Bruhl, Jolliot ș. a.*, tot nume de savanți, unii cunoscuți în toată lumea, și toți membri ai Academiei Franceze, câțiva premianți ai premiului Nobel. Și încă ceva: toți atei militanți. Și, cu toate acestea, toți aceștia numai în Vicarul Domnului văd singura autoritate morală în stare să impună într'o cumplire ca cea care bântuie acum în Spania. — Se poate un mai strălucit omagiu ca acesta?

Danle marinimoasă. *Uniunea Mariană a Femeilor Române Unite din Arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș* a lucrat o superbă scoarță oltenească la atelierul Liceului industrial din Breaza, în valoare de 22.000 Lei, în dimensiune de 5 m. lungime pe 3 1/2 lățime. A fost expusă spre lauda lui Dumnezeu în biserică pentru Seminarul român unit din Roma. Covorul a decorat câteva săptămâni Catedrala Blajului. A fost fotografiat pentru a se trimite Reuniunilor Mariane din centrele protopopești cari, cu multă însuflețire, au contribuit la finanțarea lui. Bunul Dumnezeu să le răsplătească! Prezidenta Uniunii dna *Emilia Hopârteanu*, dir. Lic. Comercial de Fete din Blaj, îl va pune la dispoziția Înalt Preasfințitului Mitropolit care prin Nunțiatuura îl expediază apoi la Roma.

Filmul religios. Menționând în *Gazeta Sălajului* din 19 Februarie c. celea scrise de *Unirea* în cauza filmului religios, p. *V. Radu* scrie și următoarele: „*N'ar fi bine oare, să se întrunească toți frații preoți din jurul Zălăului, la o consfătuire, chiar și sub auspiciile „Astreii”, unde s'ar putea discuta acest lucru, precum și mijloacele necesare pentru ajungerea acestui scop atât de frumos și care ar avea repercursiuni incalculabile în viața religioasă a satelor noastre?* — *Idea bună, precum se vede, prinde în cercuri tot mai largi. Cu Dumnezeu, înainte!* Apel. Neputându-se ținea consfătuirea anunțată în No. 7 al „*Unirei*” în chestiunea filmului și a apar-

ntre păgâni, fiindcă „ortodocșii” nu se tratează ca necredincioșii, nici nu se caută conversiuni individuale imediate. Asociațiile acestea caută înainte de toate să înlăture piedecile cari provin din ignoranță și din prejudecii. Pe cât se poate, se fac în fiecare localitate asociații ale bărbaților și femeilor, pătrunse de dorul de a vedea unirea Răsăritului cu Biserica universală, catolică. Mijlocul principal al apostolatului e rugăciunea, fie individuală, fie în comun. Se recomandă, ca din când în când să aibă câte o Liturghie orientală frumos celebrată. Al doilea mijloc e ținerea de conferințe de către specialiști în materie; dacă nu se poate, citirea din cărți de specialitate, cu ocaziunea ședințelor. Se abonează o revistă orientalistă. Din când în când se fac expuneri asupra scopurilor și activității de până aci a asociației; preoții, membri ai ei, formează un cerc de studii. Se pot invita la ședințe și acatolici (disidenți), numai să fie conduse cu pricere și tact, ca în nici o parte să nu se ivească supărări. — Asociațiile locale cu încetul se prefac în regionale și naționale (pe țară), poate odată se va creia internaționala lor. — Inglobarea acestor asociații în „Acțiunea Catolică” nu e de dorit, ca scopul lor să nu se neglijeze.

A urmat, la cererea Păr. Herman, expunerea Păr. van Keulen asupra activității asociației „*Apostolat der Herëninging*” din Olanda. Deschizându-se discuția, am luat iarăș eu cu-

vântul, relatând lucruri din România, insistând asupra necesității de a se sistematiza acțiunea din chestie la apuseni și la răsăriteni catolici. Delegații cehoslovaci au arătat opera ce se face în țara lor; alții au arătat pericolul de slăbire a creștinismului în țările acatolice, dacă nu se unesc cu Roma; s'a propus înființarea unui secretariat al Acțiunii Catolice, care să îndrumeze apostolatul pentru Răsărit; s'a spus și și aceea că misiunile între păgâni ar fi mult ajutate de misionari de rit oriental, fiind acest rit multor popoare din Răsărit și din Africa mai ușor de înțeles decât cel latin, dar aici s'a reamintit declarația Cardinalului Lavitrano dela congresul din Veneția, cumcă sf. Părinte nici decum nu dorește ca acțiunea pentru Răsărit să se amestece cu aceea a misiunilor între păgâni. La observarea d. Garro că la congresele noastre să fie invitați și disidenții, Păr. Herman a făcut cu mare plăcere prezintarea alhimandritului Ilkici din Iugoslavia, care a cerut să fie admis la ședințe. Dr-ul Petrotta a propus înființarea de burse cu ajutorul cărora orientalii să poată frecventa școalele noastre, la ce d. Galloni a arătat, că el a înființat deja 63 asemenea burse.

Înceind desbaterile ședinței a 2-a, Exc. Sa arhiepiscopul Mimi a enunțat ca dorință unanimă coordonarea cât mai grabnică a acțiunii pentru Răsărit și instituirea unei comisii la Româ în acest scop.

Mărți, 4 Mai dimineața, a urmat a treia

ședință. Tema: *Apostolatul pentru Răsărit în cler, în seminarii și în institutele susținute de Biserica*. Referent: Mons. Panciera.

După ce referentul arată lipsa de cunoștințe precise și abundența de prejudecii pe cari le au mulți preoți în materie, insistă asupra necesității ca clerul să cunoască glorioasa istorie a bisericii orientale înainte de a se fi separat de Roma, bogățiile doctrinale cuprinse în actele conciliilor și în scrierile Părinților, frumuseța liturghiilor și riturilor lor, minunatele vieți ale sfinților, faptele martirilor, cultul practicat de ei față față de P. C. F. Maria și față de icoanele ei; să dorească din tot sufletul unirea și să se roage pentru ea (novena înainte de Rusali, rugăciunea lui Benedict XV, rugăciunile după liturghie, ora de adorație); să facă, pe terenul acestui apostolat, tot ce le permit puterile lor. Apoi referentul a propus: 1) ca în congresele euharistice (naționale, regionale, diecezane) totdeauna să se dezbată și chestiunea Unirei orientaliilor și să se facă câte o liturghie orientală; 2) să se facă o Uniune a Clerului pentru Răsărit care să îndemne pe preoți la rugăciuni pentru Răsărit și printr'un organ propriu să țină viu în sufletele lor zelul pentru unire; 3) ca în seminarii să se institue catedre pentru chestiunile orientale și anumit număr de studenți să asculte prelegerile la Institutul Oriental; 4) ca la „*Ziua orientală*”, care se ține în seminarii, să fie invitați și preoții diecezan; 5) să se publice o carte în care să se expună chestiunile orientale ca într'un fel de manual.

telor de proiecțiuni, prin aceasta toți cei interesați sunt rugați să se adune la Blaj, (Casa Domnului), *Vineri, 11 Martie c.*, imediat după masă.

† **Valeriu Muste**, fost preot în Gheorgheni (jud. Cluj) a trecut la cele veșnice în 1 Martie c., într'al 30-lea an al vieții și 8 al preoției și fericitei sale căsătorii. — În veci pomenirea lui!

Nr. 3546—1937.

CONCURS

»Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român-Astra« Sibiu, publică concurs pentru 10 burse à Lei 1000 din fundațiunea »I. Petran«, cari burse se vor distribui elevilor români dela școalele de meserii (Licee industriale).

Cererile însoțite de certificatul școlar, cu ultimele note obținute în cursul anului școlar 1937—38 și certificatul despre situația părinților, vor fi înaintate *comitetului central al »Asociațiunii«, Sibiu, str. Șaguna Nr. 6, cel mai târziu până la 26 Martie a. c.*

Din ședința comitetului central al »Asociațiunii« ținută la 5 Februarie 1938.

Dr. Gh. Moga m. p.

N. Băila m. p.

vicepreședinte

secretar

INTELECTUALI!!

117.747 publicații străine
2.253 publicații românești

cuprind adesea studii și informațiuni privind domeniul Dvs. de activitate. — Dar cine poate urmări, tăia și clasa 120.000 de publicații, punându-vă zilnic pe masa de lucru cea mai prețioasă și complectă sursă de informații asupra problemelor care formează preocuparea Dvs.?

102 agenții din lumea întreagă prin intermediul agenției

„SERVICIUL GAZETELOR“

București — Str. Sf. Constantin No. 24 — telefon 3-16-15

Prospecte, oferte și probe gratis la cerere.
1—3

In cadrele debaterii ce a urmat, d. Jansen a expus cum se celebrează în Olanda »Ziua orientală«; d. Nechaj a arătat, ce se petrece în Polonia: sunt catedre la facultățile de Teologie din Varșovia, Lublin și Vilna, în multe seminarii diecezane; în toate seminariile sunt cercuri de studii cari țin ședințe săptămânale și devoțiuni speciale.

D. Cinek a arătat activitatea Unionei sacerdotale »ss. Cyril și Metodie« întemeiate la 1926 pentru preoții din Cehoslovacia și Jugoslavia; la Olomuc este catedră orientală. D. Kolacek comunică un decret al arhiepiscopului de Olomuc în această materie, arătând apoi că în ultimii 20 ani s'au format în seminarul s. Cyril și Metodie peste 100 misionari cari sunt devotați cu totul activității unioniste. D. Pilkington în cele relatate asupra Poloniei a arătat că aici catolicii și disidenții participă reciproc la serbările mari ale fiecăruia dintre ei, și a pus chestiunea: dacă nu s'ar putea judeca cu mai multă libertate comunicarea în cele sacre, cum era în secolii XVI și XVII? D. Spallanzani a insistat pentru introducerea conferințelor orientalistice la congresele euharistice și pentru buna formare a preoților în această direcție, cerând apoi instituirea unui consiliu internațional permanent. P. Baur, referindu-se la dificultățile pe cari câte odată însuș clerul le face operei pentru Orient, găsește de absolut necesară instituirea unui organ central de coordonare a operei. Cu această dorință, exprimată și de d. Panclera în forma ca acel organ central să se compună din reprezentanții tuturor națiunilor cari activează pe acest teren, — ședința a 3-a se sfârșește. (Va urma)

„P A T R I A“ Institut de credit și economii s. a. BLAJ
Capital deplin vărsat 10.000.000 Lei — Fond de rezervă 380.000 Lei — Inscrisă în R. S. B. No 14—1938

CONVOCATOR

Domnii acționari ai băncii „PATRIA“, institut de credit și economii s. a. Blaj, se învătă cu onoare — în sensul § 13 și următorii din statute — la

a LII-a adunare generală ordinară

care se va ținea în Blaj, Sâmbătă la 26 Martie 1938 orele 16 în localul institutului

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de administrație, raportul Comitetului de cenzori, bilanțul și darea absolutului.
3. Descărcarea Consiliului de administrație și Comitetului de cenzori pentru gestiunea anului 1937.
4. Distribuirea beneficiului net.
5. Stabilirea remunerației pentru membrii Comitetului de cenzori.
6. Fixarea marcelor de prezență pe 1938.
7. Intregirea Consiliului de administrație.
8. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunare, sunt rugați să depună la cassa institutului ori la Administrația Centrală Capitalară din Blaj, acțiunile și eventual documentele de plenipotență, până la 24 Martie, ora 12 din zi.

Blaj, la 1 Martie 1938

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Activ**Bilanț general la 31 Decembrie 1937****Pasiv**

Cassa: a) Numerar efectiv	300.256				
b) Disponibil la B. N. R.	3.108	303.364			
Disponibil la bănci:					
a) În țară		9.445			
Portofoliu de titluri:					
I Titluri românești					
1. Cu venit variabil					
a) Acțiuni cotate la bursă v. n.	243.000	229.848			
b) Acțiuni necotate la bursă v. n.	717.000	246.100	475.948		
Efectele fondului de pensie v. n.	1200.000		300.000		
Plasamentul fond. de rezervă					
a) Efecte publice garantate de Stat v. n.	83.000		38.900		
Portofoliu de scont:					
I Plătibil în țară					
a) Cambii fără garanții	63.400				
b) Cambii garant. cu ipotecă	198.000	261.400			
Debitori:					
I Din țară					
a) Debitori fără garanții	2.440.884				
b) Debitori garantați cu ipot.	4.003.000	6.443.884			
Creanțe în conversiune conf. legii din 7—IV—1934					
a) În portofoliu	14.361.257				
b) Reescontate la B. N. R.	12.869.867	27.231.124			
Imobile:					
a) Pentru uzul propriu	1.500.000				
b) Alte imobile	3.250.000	4.750.000			
Mobilier		40.000			
		39.854.065			

Conturi de ordine

Cauțiuni statutare	600.000
Efecte comerciale în gaj	1.736.450
Ipoteci	16.223.300
Depozite de titluri în păstrare	189.550
	18.749.300

Conturi de Ordine

Deponenți de cauțiuni statutare	600.000
> > efecte comerciale în gaj	1.736.450
> > ipoteci	16.223.300
> > titluri în păstrare	189.550
	18.749.300

Spese**Contul Profit & Pierdere****Venit**

Cheltuieli de administrație:				
a) Salarii și indemnizații	244.400			
b) Diverse	194.139	438.539		
Impozite și taxe		93.987		
Dobânzi plătite:				
a) La depuneri	1.801			
b) La reescont	24.883	26.684		
Amortizmente		66.119		
Dotarea fondurilor		93.314		
Beneficiul anului curent		200.570		
		919.204		

Dobânzi încasate:			
a) Dela portofoliul de scont	72.277		
b) Dela debitori	314.215	386.492	
Comisioane încasate		179.121	
Venitul portofoliului de titluri			
a) Din cupoane exigibile		57.606	
Venitul imobilelor		295.985	
		919.204	

Blaj, din ședința Consiliului de Administrație ținută la 27 Februarie 1938.

Director: ss. **Muntean**
expert-contabil

Pentru conformitate:

ss. **Victor Moldovan**
șef-contabil, expert-contabil

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

ss. **Dr. Victor Macaveiu**
președinte

ss. **Dr. George Borșan**

ss. **Augustin Folea**

S'a văzut și găsit în consonanță cu registrele societății.

Blaj, la 28 Februarie 1938. Comitetul de Cenzori:

ss. **Aurel C. Domșa**
președinte

ss. **Vasile Moldovan**
ss. **Dr. Nicolae Marcu**
expert-contabil

ss. **Vasiliu Suciu**
ss. **Iuliu Maior**